

Tehát igenis a magyar állam és a magyar vármegék, községek minden egyes tisztviselője folytasson keresztény nemzeti és szociális politikát. Ez nemcsak szabadságban áll, hanem kötelesség is. A keresztény nemzeti szociális politika egyetlen, mely felöleli a társadalom minden osztályát, mely a szellemi arisztokraciára öhajítja helyezni a súlyt, ez a politika nemzetvédelem.

Megfordult az idők kereké. Eddig úgy látszott, mintha sülyednék napról napra egy lehetetlen állapot felé, melyben a szellemi magyar dolgozók s a tejtelt leföldöző iparigazolványainak és részvényeinek birtokában a nem magyar. A tisztviselő most azt mondja, nem visz reá a lelkiismeretem, hogy lájtm fölött neveljek parazitákat, a könnyű meggazdagodás hiénáit, hisz az iparigazolványok óriási percenit nem fajom kézen van. Támogatom népem. Szociális érzéssel látom el hivatalomat.

Ez a politika, ha úgy tetszik, ez a politikát követni minden magyar tisztviselőnek kötelessége. Ennek a keresztény-nemzeti szociális politikának, mely osztálykülömbéget nem ismer, mely a vagyonosabbat belátásra és szociális áldozatokra, a szegényebbet bizalomra serkenti, ez a magyar faj politikája. Hogyne szabadna ezt követelni, vallani, hivatalokban, községkázán megvalósítani?

A következő teendő azután az, hogy a keresztény magyarság összetartó erejével védje meg azokat a tisztviselőket, akik ennek a politikának hívei, nyújtsanak támogatást e politika helyes és hasznos végrehajtására s ne engedje, hogy kicsinyes, önző érdekekből politikai üldözéseket csináljanak egyesek, akik még mindig vissza kíváncsoznak a nagyhangú korotest; pálnkával megvett szavazatok idejére.

A keresztény nemzeti szociális irányu politikához tehát joga van a tisztviselőnek. A hivatali eljárással kapcsolatos lebbbezási rendszer a fölöttes hatóságok és nyilvannosság ellenőrzése, különben is kell, hogy teljesen kizárja miszerint a tisztviselővel valaki politikai magatartása miatt gaztalanul, helyre ne hozható módon, öntalanságot kövessen el. Ez volt egyik ültalagos oka annak, hogy eddig elzárják előlük a politikát. Ezek az okok illensúlyozva vannak s ez az új felfogás már abban is megnyilvánul, hogy a nemzetgyűlési képviselőkké választott tisztviselőknél nem kellett lemondani álszokról.

Minden erre pedig az az indok, hogy nemzet nem nélkülözheti legképzettebb észenek véleményét, munkáját a jövő talakításában.

Költői szárnybontásának azért örünk, azért üdvözöljük őt a „vén diák szegny” mert versköltete az — Iblolyasokor — a tavasz kedves himnódójának bájjával, illatával és szépségével hat. A nagy közönség, ha egy új verszról, poétáról olvas följegyzéseket, magyaleteről is szeretne valamit tudni.

Fekete Alfréd gimnazista, könyvek mellett ül. Sekundától remeg a latin aurok tanulmányozása, az algebra és a geometria gyakorlása közben...

Odahaza azonban a magyar költők szemlébe merül, színek, mesék, impressziók után kutat bizony és talál is.

A költészetnek azon az utján indult el, amit Reviczky Gyula a fájdalmas, sötét siró, boros és könnyes tonusu fiatalon elhalt kedvenc poétánk taposott és járt.

Reviczkyre rezonál legjobban a lelke. Az Iblolyasokor-ban megrajzolt ideális diákszerelm nem eszményképe Iblolya, Gyöngyvirág, Evike minha csak Reviczky Emmájának incarnatiója volna, oly fölemelő, oly tisztítólag hat, hogy újra meg újra átolvassuk.

Azonban a fiatalság evangéliumától, a szerelemtől ihletett verseken kívül találunk az Iblolyavirágok között egyéb szőbb, összetettebb s dicsőre méltó alkotásokat.

Ezek alá bátran oda írni bármelyik befutott, beérkezett elismert költő is a nevét.

Iblolyasokorából a szép és változatos versek közül egyik-másik már lapunk hasábján is megjelent.

A Munka szerkesztősége nevében üzenjük Fekete Alfrédnak „Testvér” c. költeményéből a következő gondolatot: „Testvér belőled indul minden ut. Mely fölvezet a fénybe, hegytetőre, Hol gloriola hull a tiszteőre.”

A válogatósi Tanító

Vágiék Marseilleben.

Kik is azok a Vágiék? Homályos egzisztenciák, akik az ismeretlenségből úgy bukkantak elő, hogy tüntetőleg hagyták oda a magyar szocialista pártot, összeveszván a párt vezetőségével s éktelenül csapták be maguk után az ajtót. Próbálták ugyan a közönséget is becsapni akkor: úgy tüntették fel magukat a nyilvánosság előtt, mintha ők tele volnának nacionalis érzülettel s a magyar szocializmuslól is nemzeti szellemet követelnének, eddigi nemzetközisége helyén. Csakhamar letették az álarcot, lehullott rókar az álruha s kisült Vágiékról, hogy ők tultesznek a II. internacionálé „mérsekel” rajongói, s valóságban a III. internacionálé vörösei közül valók, vagyis kommunisták.

Magyarországon ezzel le is jászódott, be is fejeződött a napvilág alatt eljátszható szerepük. A hatóságok szemmel tartották őket, nehogy közveszélyes üzemleik közártalmat okozhassanak, a szocialista párt pedig kizárta, kiátkozta őket, mint „árulókat”, a maga közösségéből lgy aztán vissza sülyedtek Vágiék abba a homályba, ahonnet kibukkantak volt nemrög.

Most azonban új akciójuk kezdtek, nem idehaza, ehhez nem volt merszük, hanem idegen területen: egy francia kikötő városban Marseilleben, ahol a II. Internacionálé nagygyűlést tartott e héten. Képviselve volt e kongresszuson minden ország szocialista szervezete, Magyarorszáé is. Megjelentek a magyar szocialdemokrata pártvezetőség oszlopos tagjai. Elmentek

Vágiék is, hogy Peidl elvtársékkal nemzetközileg levegőben és világitásnál farkaszemet nézzenek, esetleg botránny csináljanak. Tüntető másodfelbukkanásuk azonban ismét balul ütött ki.

Peidliék eleve tiltakoztak a kongresszuson Vágiék befogadása ellen, mint akik az odajövetelre itthon senkitől sem kaptak megbízást s kommunista elveikkel senki sem képviselhetnek ott, legfeljebb önmagukat, vagy legfeljebb a szovjett-muszkarországi emigrációt, melynek révén juthatnak akkora rubel összeghez, hogy a Marseillai ut és tartózkodás jókora költségeit fedezhessék.

Vissza is utasították volna a kongresszus vezetőségétől, ha nem akad pártfogójuk a kommunista Vágiéknak ott a nyugaton csavargó többi magyar emigráns, a Károlyi-fele kalandor hadacska részéről mely kieszközölte a kongresszusnál annyit, hogy Vágiék ügye bizottsághoz utasítás-sék. Az eredmény pedig az lett, hogy a bizottság addig vizsgálta az ante-aktákat, amíglen a kongresszus teljes ülésének tárgysora le nem pergett. Mielőtt Vágiék ügyére kerülhetett volna a sor, a kongresszus véget ért. Vágiék persze most gondoskodni igyekeznek arról, nehogy itthon feledésbe maradjanak: szerepelni akarnának, hogy beszéltesse magukról. Mi bizunk hozzá, hogy nemcsak hatóságaink veszik eljött közveszélyes üzemleiknek hanem a magyar közönség is elfordul tőlük, ahogy elfordult megvetéssel Károlyiékól és utalattal Kun Beláékól.

A magántisztviselők nyugdíja.

Homonnay Tivadar kormányfőtanácsos, nemzetgyűlési képviselő, Budapesti munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

A magánalkalmazottak nyugdíjvalórizálására vonatkozó u. n. „Valorizálási törvényjavaslatot” a kormány az eléggé megrendelt politikai zavarkeltések miatt, a nyári szünet előtt nem tudta a Nemzetgyűlés elé hozni s azt letárgyalatni. Már pedig e kérdésnek megoldását a mai gazdasági élet mellett sok-sok ezer család nyugtalanul várja. És igazuk van Józszándékkal, kapzsiság nélküli megértéssel e kérdés régen megoldható lett volna, ha az érdekeltek kölcsönösen meg tudtak volna egyezni. Akkor nem várták volna bizonyára ily érthető igazlalommal a törvényt, mint ahogy várják.

Minthogy a több, mint egy évtized óta húzódó kérdés még ma sem oldatott meg, gondoskodás kell, hogy történjék a kormányzat részéről arra nézve a Nemzetgyűlés elé mielőbb terjesztendő törvényjavaslatban, hogy ez a kérdés mindkét félre lehető megnyugvást hozzon.

A vállalatok, bankok teherviselőképeségének megóvása mellett feltétlenül biztosítani kell az alkalmazottaknak főképen a nyugdíjasoknak a megélhetését.

Ez nemcsak az alkalmazottak, de a munkaadó érdeke is, mert akkor a tisztviselők bizonyára többet és jobban fognak

dolgozni, ha azt látják, hogy elkövetkezendő nyugdíjaztatásuk idején vállalatuk becsületes munkájukért úgy maguk mint családjuk megélhetését biztosítani fogja.

A valorizálási törvény tehát biztossá, hogy az aktív és nyugdíjas magánalkalmazottak ne nézzenek az anyagi csőd elé.

As egyes intézetek maguk is belátják, hogy a nyugdíjazott tisztviselőkkel szemben a közgyűlés által jóváhagyott intézeti alapszabályok, továbbá a legfelsőbb hatóság által szentesített nyugdíj-szabályokban lefektetett kötelezettségek vannak, mégis lehetetlenül kis összegeket állapítanak meg évi nyugdíjúl.

Tessék módot találni arra, ha nem elegendő a nyugdíjadal, hogy az alkalmazottak és az intézet havonta fizessenek bizonyos nagyobb összeget ez alapra felelő részben és így biztosítsák a magánalkalmazottak tisztességes megélhetése nyugdíjaztatásuk esetén.

Be kell látni a vállalatoknak és pénzintézeteknek, hogy az állam sokkal sa nyarubb helyzetben teljesítette kötelezettségét alkalmazottaival szemben. Ugyanezt méltán elvárhatjuk a magánvállalatok érdekében a pénzintézetek és nagyvállalatoktól is.

Temetőrendezés.

Értesülésünk szerint a város tervbe vette, hogy a temetőt körülkeríteti s a főbejárat mellett ravatalozó helyiséget építtet. Mindkét terv Salgótarján lakosainak régi s általános óhajja s a helynyel megvalósítja a város ezt a két sándókat a polgárság részéről házias elismerés és köszönetet arat.

A temető, ha nem zárt terület, igen sok tiszteletlenségnek és kegyeletlenségnek van kitéve. Senki szigeteket, mint gazdátlan terület, ottalomban alig részreül, mert alig is lehet megvédelmezni főleg a salgótarjáni meglehetősen nagy területű temetőt. Pedig az a temető anynyi drága és keservesen megszerelt apát, anyát, testvérét, hitvest, talán mátkát, édes gyermekét öriz a viszontlátásig! Tehát a temető nem senki szigete, nem gazdátlan terület, hanem az a halott Salgótarján s az élő Salgótarján — nem cölholt reá saját könnyeire, égő bánatára! — Hála a város magisztrátusának, ha rendbe hozza a temetőt. Mintának talán a zagyvapálfalvi temető-rendezést bátran lehetne venni! Ha egy kis falu megtehette miért ne Salgótarján — a város is?!

A ravatalozó felépítése szintén fontos, sőt égetően szükséges. A város sze-

gény sorsu munkásai oly számalmas odokban laknak, hogy sokszor 7-8 tagú család egyetlen férőhelyen kénytelen lelni az életét. Tessék elképzelni ilyen családnál halálozás esetét. Szinte csodálkozunk, hogy a közegészség őrei nem követelték idáig is a ravatalozó felállítását. Lehetne azt az épületet több kamrára osztani sőt kellene is legalább három (egy nagyobb, kisebb s két oldalt kisebb) s a temetőzést a ravatalozóépületből kötelezővé tenni s a tehetősebbeknél díjat megállapítani a szegényeknek díjmentesen engedélyezni. Ugy tudjuk, hogy a város magisztrátusát amint a temetőbekerítésénél úgy a ravatalozó költségeinek megszavazásánál is mindenféle pártállásu polgár támogatni fogja.

Munkásotthon.

Zalavármegye székvárosa díszes ünnepség keretében avatta fel Vass József helyettes miniszterelnök jelenléte mellett a minap a Munkások Tüdőbeteg Szanatóriumát. Ezek a helyiségek a háború során orosz foglyokat foglalkoztattak, majd a forradalom és a kommunista lázadás idején inícitál töltyült lelkeket voltak hivatva gyógyítani. Az internáltak táborából végre olyan közhasznu intézményt létesített a népjóléti és munka-

ügyi kormány, amelynek áldásos működését éppen az a társadalmi osztály fogja leginkább érzini, amelyeknek vezetői a nemrög mult időkben igen sokszor mint lájő sebet emlegették Zalaegerszeget. A felavató ünnepepen Vass József népjóléti miniszter a töle megszokott ékes retorikával ismertette a munkásbiztosítás ügyét, kijelentvén, hogy a munkásbiztosító pénz-tár törvényileg biztosított autonómiáját már a legközelebbi időkben vissza fogja kapni. Az ervevontakozó törvényjavaslat készen van s a jövő év első felében, remélhetőleg a parlament minden pártjának egybehangzó pártolásával, tető alá is kerül. A zalaegerszei munkásotthon felavatása élénk tanubizonyoságnak annak, hogy a kormány tettekben bizonyítja szocialista törekvéseit s nem szólamokkal és ígérgetésekkel igyekszik a munkástársadalmat traktálni, hanem érdekeikért sikra száll s jóléti ügyeik céljaira milliárdokat óhajt fordítani. A zalaegerszei munkásotthon, amelyet Vass József helyettes miniszterelnök nevével neveztek el, ugyanis sulyos milliárdokba került az államnak, mert sanatórium a legmodernebb berendezésű s abban kétszáz beteg számára van hely. A magyar társadalom mindenestire örömmel látja a kormány ilyen irányu tevékenységét, mert a helyes politika megkívánja, hogy a kormány figyelem népegészségügyi kérdésekre is kiterjedjen.

A munkásbiztosítási program, amely sürgősen megalkotásra vár, szoros összefüggésben van gazdasági politikánkkal. Minél inkább megvalósulás felé közeledik az utóbbi, annál nagyobb lehetőségek nyílnak az előzők keresztülvitelére. Éközben pedig nemcsak társadalmi, hanem állam-érdek is, hogy a magyar munkáságot a kormány anyagi erejéhez mérten felkarolja mert a magyar munkásság Vass miniszter szavait idézve, dolgozni akar s ha ebben a munkában megrokkann, vagy munkateljesítésében csökken, módját kell adni, hogy munkaképességét visszacserezze. Ezzel szemben megköveteli a magyar társadalom és a nehezen helyreállított konszolidáció, hogy a munkásság jogtalan eszközökkel ne igyekezzen olyan hatalomra törni, amely által a többi társadalmi osztályokat is a mélységbe zudíthatja. Nem forradalom, hanem építő munka után vágyik ez az ország. Ha ebben a munkában a magyar munkás kifárad s egészségét áldozza, lesz már olyan hely, ahol egészségét vissza is szerezheti. Ezzel kapcsolatban a kormány minden erejével arra törekszik, hogy a magyar munkás munkaerejének és munkaprodukciónak száz százelekes gyümölcsét is élvezhesse, amit akkor ér el, ha keresetéből meg tud élni s el tudja tartani családját. „A Vass József Munkásotthon” felavatása olyan etapja népjóléti politikánknak amelyet nemcsak a munkásosztály, de a polgári osztályok is örömmel üdvözölnek.

Hírek és különfelek.

Lilium. Egy idő óta ily cím alatt jelenik meg a bányacserkészek agilis segéd-tisztjének, Tordainak szerkesztésében a helybeli bányá „Sirály” cserkészcsapat közlönye. Már a harmadik „Gyóni” számát is volt alkalomunk látni a törekvő litografált lapocskának, amelynek egyszerű könyvatos betűi nagy akarásokról adnak hírt. Ez a nagy részben magára hagyott csapat küzd, harcol a létért s a cserkészideálokért, alig hallatt magáról, és mégis a munkája sokat ígér és sokat mutat. Ha külsőségekben nem is tud lépést tartani anyagi hiányában más csapatokkal, a léleken, cserkészerejében való előhaladás annál biztatóbb. Mutatja a „Lilium” is, amely száznál többre számol a „Sirály” minden külső és belső megmozdulásáról. Táborozásról, jutalmokról, büntetésekről, s köze bele van szöve egy kis irodalmi próbálkozás is. Jól van fiuk, szívünk veletek van!

Köszönetnyilvánítás. Édes jó feleségem és anyánk elhalálozása alkalmából megnyilvánult jól eső részvétét, hála köszönetet mondok a baglyasaljai altisztí karnak, valamint mindazoknak akik nagy fájdalmaukat enyhíteni szívesek voltak. Donoval Ferenc és családja.

Városi közgyűlés. F. hó 3-án szokatlan népszerűség városi közgyűlést tartott a városi képviselő testület. Az összes pártok felvonulnak. Meg is csodáljuk ezt a tényt, mert még közel egy év óta bármily sulyos gazdasági vagy szociális

kérdések forogtak is a képviselőtestület tárgysorozatán a képviselőtestületnek az Önké-hoz és a szociáldemokratáknak az azonnali tagjai távollétükkel tüntettek. A mai tárgysorozatban hiába kerestünk például a szociáldemokratákra nézve súlyos kérdéseket csak az örökös mozi ügyet, a színház-pártolást és a gimnázium megsegítését láttuk tárgysorozatának. Mint tudvalevő a Haas D Armin tulajdonát képező mozgó épületet a telek és játszószíni jog tulajdonos város szeptember 1-re felmondotta, sőt az láttuk, hogy a széket, meg egyéb berendezést is hurcolták már ki a mozi helyiségéből. Ezen kívül mint már hirt is adtuk olvasóinknak egy jónévű színtársulat is érkezett városunkba azon céllal, hogy a színházást a mozi helyiségekben megkezdje. Azonban a mai közgyűlésen a képviselőtestület hosszas és alapos viták után úgy döntött, hogy egyrészt Haas D Arminnal egyezkedést indít az áldatlan mozi ügy végleges anyagi rendezése érdekében, érve ezen esetleg az épület átvételét is, másrészt a már itt levő színtársulatnak Révay Sándor mozi üzemeltetőjével való előzetes meg egyezése esetén négy hétre a mozi helyiségeket rendelkezésre bocsátja. Így e nehéz ügy lekerült a napirendről. Utolsó pontban a város a gimnázium segélyezésére egyenlőre évi 10.000.000 K segélyt szavazott meg, amelynek fedezetére a város az 1926 évi pótdobban fog fedezetet keresni. A nagy fegyvercsorgóval készülődből gyűlés egy végződött teljes egyetértésben.

Személyi hírek. Róth Flóris, bányagyi főtanácsos 6. heti szabadságáról f. hó 3-án visszatért Salgótarjánba s átvette hivatalának vezetését. — Liptay B. Jenő, kormányfőtanácsos, gyárigazgató, nyári szabadságáról visszatért s aug. hó 31-én átvette hivatalát. — Dr. Förster Kálmán polgármeste aug. 30-án tért vissza nyári szabadságáról.

Iskola év megnyitása. A protestáns elemi iskolák f. hó 3-án reggel az evangélikus templomba vonultak, ahol az ünnepi beszédet az iskolás gyermekeknek és egybegyűlt érdeklődőknek Szabó Dezső ref. lelkész tartotta, amelyben hit-hűségre és vallásos öntudatra buzdította az ifjú generációt.

Mi van már a házhelyekkel? A földbirtokrendező bíróság végre két év után határozatot hozott, amit lapunkban is közöltünk, s amit dobszó útján is közölt a város vezetősége a lakossággal. E szerint az igényjogosultak már e gazdasági év befejeztével a házhelyek birtokába helyezendők. A gazdasági év be is fejeződik már de semminemű előzetes lépés nem történt az alku megkötése, a telek parcellázása és átadására vonatkozólag. Pedig itt volna az ideje. Hiszen az igénylők már ez évben gondolták a fásítás jó részét elvégezni, hogy tavaszra az építkezések megkezdésekor már legalább a kerétszét használhassák. Az illetékesek figyelmébe ajánljuk.

Városi építkezések. A napilapokban a legkülönbözőbb hírek jelennek meg a városok kölcsönéről. Nap-nap után érkeznek a jelentések, amelyekben hol 24 óra alatt folyósítják a kölcsönt, hol meg a kölcsön megbukása van tudunkra adva. Magunk részéről csak azért tartjuk az ügyet szőnyegen, mert sajnos a helybeli építkezések megkezdése jó részben e kölcsön feltételeitől függ. Akár a város vezetősége által tervebe vett mozgó épület, akár a lapunkban is közölt feltételek betartása illetve elfogadása mellett épült magánépületek is e pénzből épülhetnek fel. Elsősorú fontosságot tulajdonítunk tehát a kölcsön sűrűségi létrejöttének a helybeli iparos, kereskedő és munkástársadalmat illetőleg s annak gyors készreállítását, illetve a tervebe vett építkezések megkezdését ez uton is megsürgöttük. A magánépítkezések feltételeit az érdekeltek jó része súlyosan tartja és visszalépett, úgy, hogy hálomias szerint körülbelül másfél milliárdra tehető a magánépítkezés tényleges szükséglete. A város által tervezett épületekről legközelebb részletesen beszámolunk.

A balassagyarmati vármegyey kiállításán leendő részvétel városunkban is erősen nyilvánult meg. Nagy vállalatnak mint a multban is, örömet jöttek impozáns kiállítási anyagokkal városunk és a vármegye gyárirak és bányászati országos fontosságát szemléltetővé tenni. A mult példáján okulva kézműparosaink is tekintélyes minőségű anyaggal vesznek részt. Közülük igen figyelemre méltó a Szántó Sándor bádogos műhelyéből kikerült művészi alak-

tások. Erősen van képviselve a művészet s gyönyörű alkotásait láthatjuk Fayl Frigyes festészetének, valamint Dr. Kovácsné Lodz képeinek. Részt vesz a kiállítás falufelújító osztályán maga a város is a bemutat néhány érdekes és Salgótarján igazgatási fejlettségét igazoló képes ábrázolatot. Igen megkönyíti a Balassagyarmatra való utazást az, hogy Aszódtól több külön vonat indul s a vasúti viteldij mérsékelve van. Félúru vasúti utazásra és egyúttal a kiállítás területére való belépésre jogosító igazolványok a városházán (földszint 1, sz. ajtó) beszerezhetők.

Az előlgyázatos tolvaj. A Posta-uccában Körmöczy György lakásának hatalmas feljáróját ismeretlen tettes ellopta, de hogy, a lakásból kilépő, esetleg le ne zuhanjon, a külső ajtót a tolvaj ledrótozta. Körmöczy György feljelentésére a rendőrség, nyomozni kezdett s úgy látszik, hogy a tettes nyak körül erősen szurult a hurok, mert csütörtökön éjjel a főlépcsőt visszahelyezte helyére.

Ingyenes orvosi rendelés szegény vér- és tüdőbetegek számára. A faluzsövetség, amely a falvak népének érdekében valóságos mentőmunkát végez, orvosokat küldött ki a vidék közegészségügyi állapotának tanulmányozására. Az ilyen módon nyert adatok medőbentően szomorú képet tárnak elénk. A vidék közegészségügyi viszonyai sok helyen szinte középkori állapotot mutatnak és különösen a tüdő és vérhaj szedi áldozatait. A venerikus bajokban és tüdővészben szenvedők arányszáma a falvakban nagyobb mint a városokban. A vidék nagy orvoshiányának következtében és mert a falusi ember csak ha már lelesik lábáról, akkor fordul orvoshoz, a betegség terjedésének ugyszólván semmi sem áll utjában. Égető-

en sűrűs beavatkozásra van tehát szükség a hatóságok részéről, de a társadalom hivatott rétegeire és szerveire is e tekintetben nagy felelősségteljes kötelesség hárul. A részletes programnak, amelynek alapján a faluzsövetség az akciót keresztül akarja vinni, egyik legelső pontja járásokként egy-egy ingyenes orvosi rendelő felállítására, ahol a falvak szegény vér- és tüdőbetegei ingyenes gyógykezelésben fognak részesülni. E célból már is érintkezésbe lépett a megyei alispánokkal és tisztí főorvosokkal és vármegyék közigazgatási és társadalmi erőivel együttesen kívánja nagyjelentőségű, igazán nemzetmelő munkáját keresztülvinni. A Faluzsövetség, amely a földigénylők messzemenő támogatásával, a vidék kulturális és gazdasági színvonalának emelésével a népművészetek, ősi szokások és erkölcsök védelmében évek óta nagyjelentőségű munkát végez, ezen újabb akcióival méltán tarthat számot a hatóságok és a társadalom legmesszebbmenő támogatására.

Félúru utazás Budapestre és vissza. Szeptember 15-ig félúru vasúti jeggyel utazhatnak Budapestre és vissza, államvasutak és a kezelésében levő helyi-érdeki vasutak vonalain, kik a kereskedelmi és iparkamaráknál, mezőgazdasági kamaráknál, a Máv. menetjegy iroda fiókjánál, lapunk kiadóhivatalánál, vagy a Faluzsövetség és a Hungaria vidéki fiókjánál és Faluzsövetség központjában Bpesti V. Zoltán ucca 3. alatt darabonként 5.000 koronáért félúru kedvezményre jogosító igazolványt váltanak, amellyel a kerétszeti, vadászati és Széchenyi emlékkiállítás vala, mint az Orsz. Kézműipari tárlat külön belépődij nélkül tekinthető meg. Az igazolvány hat napi utazásra és tartózkodásra érvényes.

Veni Sancte!

Megkezdődött az iskolai év. Sok sok ifjú emberke egy újabb lépésre készül célja felé a már eddig megtett uton. Mások apró, gyöngye lábaikkal most lépnek a tanulás farszót, sok kitartást, sok apró örömet és küzdelmet hozó pályájára. Rózsaszínű tervek, magásra tüzött célok, avagy jogosult remények emelik sok szülőnek és ifjunak a lelkét. Ezeket a tulzott törekvéseket sőt a jogosult reményeket is aztán az élet, ez a rideg valóság, kegyetlen kézzel szokta megtépázni, realizálni és a kifürkészhetetlen gondviselés örök terveit mintegy hozzáidomítani. E remények és ábrándok mögött sok szülői lélekben ott senttenked a sötét gond is a mai nehéz gazdasági viszonyok között, melyek, fájdalom, nem egy tehetséges magyar ifjút akasztanak meg előhaladásában, kárára az egyének és vesztésére az igaz értékekben oly szegény magyar életnek.

De e sötét gondok és nélkülözések ellenére is folyton megújuló lelkesedéssel

és ifjú hévvel kell történetünk egy magassabban belegőzöl, az ideál felé; minden farsadagon, családóson, örömon és bánaton keresztül csak előre és felfelé! Mert emberek vagyunk, kinek küzdve küzdünk s bizva bizzunk kell. Ez a rendeltetésünk, melynek becsületes betartása mögve van elrejtve egyéni és nemzeti boldogságunk, kulturánk és egész jövőnk.

Ilyen és hasonló gondolatok merülnek fel lelkemben, mikor ezt a vidám, kedves gondtalan ifjú népet látom elvonulni ablakom előtt, fel az Isten házába a Veni Sancte-ra. Csatlakozom hozzájuk a egy szívet kérjük az eget Urát, hogy árássa kegyelmét, világosságát, erjét és kitartását erre az áldott magyar ifjuságra, hogy segítsenek majdan megteremteni a több örömet, több boldogságot és több igazságot nyújtó Nagymagyarországot.

— m. —

Maradjunk csak itthon magyarok!

A kivándorlás veszedelmek. — **Teljesen románytelen az utlevélkérdés az észak-amerikai államokba.** — **Az elsőbbséget élvezők in háromszorosan tuljogyztek az engedélyezett számot.** — **Közra látván belügyi államtit. íntelme a magyarokhoz.**

Magyarországból a háboru előtti időkben is vándoroltak ki a dollár bőldeg hazájába, Amerikába. A kivándorlók közt nagy arányszámban volt képviselve a földmives osztály, amelynek kemény munkával javarészbén sikerült új existenciát szerezni az amerikai farmokon.

Amerikában tekintélyes számban élnek magyarok s nem érdektelen, hogy Budapest után a legnagyobb magyar város, az amerikai Cleveland.

Ha a boldog békeidőben is ennyi magyart csábított ki a dollár, bizonyos mértékben érhető, ha a megcsokitott és lerongyolt maradék Magyarország kevésbé kitartó lakói közül sokan kíváncznak Amerikába.

Ha Amerika a háboru után el nem zárta volna határait a bándorlók elől akkor ma már teljesen elárastották volna különböző (és főként vesztés) államok kivándorlói. Ezt jól tudták az amerikaiak és gátat szabtak a bevándorlásnak. Később aztán még jobban megszorították, úgy, hogy ma már, igen nehéz utlevelet és vizumot kapni Északamerikába. Kanadába még csak lehet, de az nagy rízkóval és veszedelemmel jár.

A kivándorlás hosszabb ideig teljesen szüntelt s csak most indult meg újból. A kivándorlói szándékozónak az

utolsó hónapban olyan tömege lepte el a belügyminisztérium utlevél osztályát, hogy ennek a tömegnek csak igen kis része jutott ki tényleg Amerikába.

A kivándorlók ügyében kérdést intéztünk Koszó István dr. belügyi államtitkárhoz, az utlevélügyek intézőjéhez, aki kérdéseinkre a következőket mondotta:

Ha a kivándorlóról kell beszélnem, akkor mindenekelőtt azt az intő figyelmeztetést kell intéznem a közönséghez: Ne vándoroljanak ki! Ne vándoroljanak ki azért, mert ha itt nehéz is, de legalább otthon nehéz, viszont ne higgyék, hogy odakint minden rózsás, Sőt! Azoktól, akik már kint vannak, egyre jönnek a panaszok, hogy nem tudnak elhelyezkedni.

Az északamerikai államokba csak meghatározott számban mehetnek ki. Ez a létszám erre az évre 473. Ebből 133-at azok részére vannak le, akik megszállott területen laktak, azonban Magyarországhoz optáltak. Így összesen csak 340 ember mehet ki.

Ebben a szűkre szabott keretben is elsőbbségi joguk van azoknak, akik férjhez, és a 15 éven aluliaknak, akik szüleikhez akarnak kimenni. Ezeknek adunk elsősorban utlevelet és ezeknek ad az amerikai követség vizumot.

Azonban már ilyenek is oly nagy

Tiszta... izletes

és e mellett valóban olcsó ez a „Francok”.. Vajjon kellő alap nélkül itélünk-e mindig és mindennütt ily biztonságban...? Miért nem

hagyják magukat okosan számító háziasszonyok azon szokásoktól elteríteni, hogy hangsúlyozottan „valódi Francokot a kávédarálólval” kérjenek

számban jelentkeztek a minisztériumban, hogy eddig háromszor haladják túl a kivándorlásra engedélyezett létszámot. Így azután az északamerikai államokba való kivándorlás céljából, utlevelet kérni teljesen reménytelen.

A többi kanadai állam közül Kanada az egyetlen, ahol még a földmivel ember el tud helyezkedni. Azonban ide sem tanácsolható a kivándorlás, mert itt is valóságos embervásár folyik. A Kanadába vándorolt földművesek jórésze is panaszokodik. Csak azok élnek jobban, akik már korábban vándoroltak ki és farmot létesítettek.

A magyar nép maradjon itthon és dolgozzék a jobb jövőért. Más a helyzete a megszállott területen élő magyaroknak. Őket kiűldözik, nekik nincs sok vesztési valójuk, tehát kimennek a bizonytalanba is. Az utóállamok területéről ugyáztik az engedélyezett létszámom felül is vándorolnak ki kerülő uton, mert nem tudják elviselni a bánásmódot. Még egyszer azt mondom: Maradjunk csak mi itthon magyarok, szükség lesz még munkáskezeinkre.

Alábbi levelet kaptuk. Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Amidőn a helybeli 64 és 84. számú anya és csecsemővédő intézet érdekében kifejtett propagandamunkát, amelyben kegyes volt minden hirdetésünket és 'számadásainkat ingyen becses lapjában közzé tenni, hálás köszönetnek fejezem ki és becses jóindulatát és hathatós támogatását e kettő védőintézet részére a jövőre nézve is kikérem, közlöm a Stefánia Szövetség anyák és csecsemők védelmére budapesti igazgatóságnak hoztam érkezett levelét, kérve hogy kegyeskedjék annak is helyet adni becses lapjában. „Folyó hó 6-án kel. 45/1925. számú jelentésére illetve az ahoz csatolt hírlap közleményből, örömmel látjuk, a július hó 5-én rendezett propaganda ünnepély szép sikerét, s ezáltal is hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik erkölcsi, vagy anyagi támogatással ezen szép eredményhez hozzájárultak. Reméljük, hogy az a lelkes és odaadó munka, melyet főorvos ur és munkatársai kifejtettek, a legszebb eredményeket fogja produkálni. Budapest, 1925 aug. hó 18. Keller s. k. ügyvezető igazgató Kiváló tisztelettel Dr. Soltész József b. főorvos.

A barackfák gutaütéséről ír a „Növényvédelem” most megjelent augusztusi száma. Ismerteti a peronoszpóra és a lisztharmat közti különbséget, kitanit arra, hogy hogyan értékesíthetjük a lehullott gyümölcsöt, érdekes képekben mutatja be a Havai-aszfaltpapírral befedett termőföldet, cikkeket közöl a szőlő öszi rothadásáról, a káposztapillangóról, a verebékéről a porcsavószerek jelentőségéről stb. Az izléses kiállítású dusan illusztrált havonta egyszer megjelenő pártalan öléző szaklap ára egy évre 25.000 korona. A kiadóhivatal (Budapest, Rákóczi ut. 51. IV. S.) az érdeklődőket kívánatra díjtalanul küld mutatványszámot.

A hadikölcsönök szülldő-lésén. Hirt adunk nemrégiben arról a cáfolatról, amelyet illetékes helyről a hadikölcsönök küszöbön álló valorizációjára vonatkozólag kiadtak. A spekuláció azonban ennek ellenére is tovább folytatta mesterkedéseit és igyekszik a közönséget a hadikölcsönök vásárlására beugratni.

Pedig ha a valorizálásra sor kerül, bizonyos, hogy csak a kölcsönkötvények eredeti vásárlói és tulajdonosai fogják megkapni kötvényeiknek valorizált ellenértékét. Azok tehát, akik most harminc, vagy negyded kézből a tőzsdén vásárolják a hadikölcsönöket, semmiesetre sem fognak jól járni, mert nem tudják igazolni, hogy a kibocsátáskor ők jegyezték azokat, így pedig nem lesz joguk a megállapított valorizációhoz sem. Ugyanis a kormányának nem érdeke, hogy a valorizációval a spekulánsokat jutalmazza, hanem a valorizáció azt a célt fogja szolgálni, hogy azoknak a veszteségét, akik aranykoromban jegyezték a hadikölcsönöket, némiképp enyhítse. A tájékozatlan közönség azonban ugylátszik félrevezetetté magát a spekulánsok hiteteléseit által és magas áron vásárolja a kötvényeket. Legutóbb a 6%-os hadikölcsön I-V kibocsátású kötvényei már 4600-4700 koronára emelkedtek, VI-VII kibocsátású kötvények pedig 3000-3100 K-ás árfolyamot értek el. Az 5 1/2%-os hadikölcsön II-VIII kötvényeit 2700-2800 koronáért, a VIII-as kibocsátású pedig 2000-2100 koronáért árusították.

A vidéki hitelélet kiövéseinek megrendszabályozása. Azoknak az intézkedéseknek a során, amelyekkel a Nemzeti Bank a vidéki hitelviszonyokat egyenesen a mélybe akarja terelni és a tuiságosan magas kamatokat leszorítani, most egy újabb intézkedésről adhatunk hírt. A Nemzeti Bank ugyanis utasította fiókjait, hogyha valamelyik vidéki intézet az általa kihelyezett pénzért 25 o/o-nál nagyobb kamatot szed, az kizárandó a Nemzeti Bankkal való üzleti összeköttetésből. A kizárás azt jelenti, hogy az illető intézet nem kap viszeszámitolási hitelt, kikapcsoltatik az átutalási forgalomból és megszűnik deviza autorizációs joga.

Volt egy aranyos kicsi lány a refrainje annak az új dalnak, melyet „A kis cselészövő” című vigjáték 2. felvonásában Nagypatkó Marci főhadnagy fog nekelní. Ugy a dal kedves szövege, mint hozzáillő zenéje méltán fogja a tetszést kiváltani a kiállítás alkalmával lejátszóó bemutató előadásokon. „A kis cselészövő” bemutatásával egyidejűleg az őszi műkedvelői évadot nyitja meg a Balassagyarmati Kath. Legényegylet, mely a megnyitó előadások után Farkas Imre két kedves operettjét: a „Debrecembe éne menni” és a „Nótás kapitány”-t üzte ki a további műsorra. Mint ismeretes, a Balassagyarmati Kath. Legényegylet mindig nagy súlyt fektetett az előadandó zindarabok nivójára, a tetszetős kiállításra és az előadások frappáns sikerére és így már előre jelezhetjük, hogy a terve vett előadások minden tekintetben kedves szórakozást fognak nyújtani egy városunk, mint vidékünk műpártoló közönségének.

Szülők figyelmébe. Családokhoz iradásra, valamint magántanulók mellé öszszeggel ajánl okleveles tanítóöket és tanárnöket, zene és nyelvismerettel, a „Katholikus Tanítóöök és Tanárnöök Országos Egyesülete, Budapest. IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső. II. emelet. Hivatalos órák hétköznap délután 5-7.-ig.

Szerkesztői üzenetek.

V. A. Gyöngyös Szeretjük mi is a költészetet, de kérem, aki fenyegetözik annak még a verseit sem szerethetjük. Elrettentö például álljon itt az utolsó versszak:

Isten veled szép kis falum Isten veled jó anyám
Isten áldjon benneteket édes öreg jó apám,
Még az éjjel messze megyek, felkeresem
Aki tölem elcsalta azt Isten uccse meg-
kedvesem, [kedvesem,
Aki tölem elcsalta azt Isten uccse meg-
[verem.

K. Z. IV. o. t. Igyekez l iam szorgalmasan s egyszer talán jó lelku verseid megönék, arra hogy kinyomtatassuk.

Murányi. Nem öti meg a mértéket.
M. D. Telen az erdön. Megkap-
tuk, de nagy terjedelme miatt egyenlöre nem közölhetö.

V. J. Cered. Igen köszönjük zives fáradozásait lapunk érdekében. Nem felejtjük el.

Méhészek I Eladó 8 országos méretü méhcsalád, kiépített keretekkel, pergetövel és 6 üres kaptárral ára 4.000.000 korona. I családonkint is. Cim: Rozgonyi Abel Lapujtó

Uri családoknak olcsó és jó házi-
kosztot adok. Abonáns kosztosokat vállá-
lok. Pindroh Józsefné Löwinger doktrál
szemben.

Butorosott szobákateresek szeptem-
ber hó 1-re. A címeket kérem a kiadó
hivatalban leadni.

Pécákó-ucca 278. száma ház.
szabad kézből minden elfogadható árért
eladó felvilágosítást nyújt: Hercegh Pál
Forgách Kaszinó.

Kojanitz Károly

Vegyészeti gyára
Györ. Ipartelepek.

Gyárt: Elefant védjegyü I-a cipőfémnyárt,
— bőrszírt, bőrvanilint és fegyverszírt. —
Alapítva 1825.

Farkas kutya

1 éves és 8-szoros Prizmás

látcső

eladó.

Cím a hidóhivatalban.

Walter magántanfolyam

Budapest, VIII. Rakóci ut 51 sz.

Előkészít: középiskolai,
összevontmagánvizsgákra
érettségire, vidékieket is.

Tisztviselöknök nagy kedvezmény.

Csak egyszer kíséreljen
meg nálunk vásárolni s
állandó vevönk marad.

Lengyel Hentesárugyár r. t.

Budapest, IX.
Páva ucca 11.
Telefon József 56-74

Városi főüzletünk: V. Berlini tér 7.
szemben a nyugati pályaudvarral, VII.
Thökölyi ut 20. sz. szemben a keleti pá-
lyaudvarral.

Bangó Jogi Szeminárium

Budapest, IX. Ráday ucca 14 szám.

Sikeresen készít elő vidékieket is!

**Országos kézművesipari tár-
lat városligeti iparcarnok
sorsjátékán**

5000 koronás sorsjegyen nyerhet

Főnyeremények:

1 új automobil teljes felszereléssel, 1 új
zongora, 3 motorkerékpár, 2 szobaberendezés,
1 konyhaberendezés, 1 drb. 12 szem-
melyes ezüst evökészlet, 10 kerékpár. —

Ezenkívül:

4 drb. 10 millió koronás nyeremény, 6
drb. 5 millió koronás nyeremény, 21 drb.
1 millió koronás nyeremény, 50 darab
500.000 koronás nyeremény.

Huzás 1925. szeptember 9-én.

Sorsjegyek viszont elárusítóknak is.
Országos Iparegyesület Budapest, IV.
gróf. Zichy Jenö ucca 4.

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Nyomatatványok,
Irási és könyvtárkétszeti
munkák Gyors kiviteóban
„Munka”
könyvnyomdában
készülnek.

Hirdessünk: A

MUNKA

politikai
hetilapban!!

Keresünk megvételre akácerdöt.

Löwy Sándor és József, fakeskedök, Budapest,
V. Bálvány-u. 8. Telefon: 21-69.

Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet
mint az Országos Közp. Hitelszövetkezet tagja

Folyósít

hosszabb lejáratu mezögazdasági és
ipari kölcsönöket előnyös feltéte-
lekkel. — Takarékbetéteket
elfogad magas kamato-
zásokkal. —

Salgótarján

Fötér 47) szám

Ha jó

akar venni, úgy forduljon bizalommal —

órát,

Römer Jenö

finom és olcsó

órásmasterhez,

ékszert,

Salgótarján Fö-tér

(Állomással szemben.)

valamint jó

szemüveget

Óra- és ékszerjavítások jötállás mellett
gyorsan és pontosan eszközöltetnek —

Bort csak kristályvizzel igyunk!

Szives tudomására hozom, hogy fáradságot és áldozatot nem kimélve a
Szent Lukács fürdői

KRISTÁLYVIZ

Ierakatát megszerestem

Egészségi szempontból nélkülözhetetlen, szénsavval telített ásványviz. —
Tekintve, hogy nálunk az ivöviz kevésbé élvezhető, ezen ásványviz ol-
csósága mellett állandó ivö- és borviznek használható. Kapható minden
jobb füszerüzletben és vendéglöben fel, egy, egy és fel, két lit. üvegekben.

Tisztelettel Kovács Géza
füszer- és csemege kereskedö.

Egészségét övja. ha Kristályvizet iszik!